



Af Annette Skovgaard,  
Josefine Schuricht  
og Bjarne Ove Hansen

Medlemmer af E-sektionens  
bestyrelse og årsmødeudvalget

Dansklærerforeningens sektioner E og G var meget stolte over at afholde årsmødekursus d. 7-9. november 2024. I år havde vi valgt at sætte fokus på den moderne mand, hans værdier og hans styrker, men også bagsiden af medaljen. Vi vil i denne leder fremhæve pointer fra oplæggene, som gjorde særligt indtryk på os som undervisere.

Vi kan ikke starte uden at nævne begrebet "Den hegemoniske maskulinitet", som vi fik præsenteret på årsmødets indledende oplæg af Mikkel Thorup. Den traditionelle mandrolle kalder på ordet "far". Faderfiguren i moderne dansk litteratur fylder meget. Vor samtids forfatters opgør med patriarken og det system, som denne repræsenterer, vidner om et normskred. Årsmødet har gjort os opmærksomme på, at vi stadig styres af nogle usagte strukturer og værdisæt, der definerer, hvad "Den rigtige Mand" er.

"Den klassiske maskulinitet" har internaliseret krigeren, som vi har forventet, skulle beskytte os. Kriegerens værdier var båret af et strengt kropsideal med definerede muskler, en voldsparathed, der blev fremelsket fra barnsben, samt en evne til at fornægte egne følelser og fysiske behov. Dette gav en klar rollefordeling i hjemmene, hvor manden ikke stod for det primære omsorgsarbejde, men havde den pålagte opgave at sørge for familiens underhold som skaffedyret.

Sønnerne bærer det nedarvede kulturelle kors, at vi har talt om maskuliniteteN, men ikke om maskuliniteteR, sådan som Jon Helt Haarder belyste det i sit oplæg. Vi er vidner til en samfundsforandring, hvor landmanden eller industriarbejderen har set deres verden og verdenssyn blive marginaliseret, forkertliggjort og latterliggjort. Heri ligger formentlig en del af forklaringen på, at nogle mænd har haft svært ved at opdrage deres sønner, for de forstod ikke den verden, deres sønner blev en del af, lød det på årsmødet.

Fremmedgørelsen af eget selv for de unge mænd fører formentlig til den internaliserede vrede, som tidligere er blevet anset for at være en styrke, men som nu er uønsket, da den associeres med "toxic masculinity". At være vred er udannet. At være bissen er det, vi udskammer i medierne. Men alle er da vrede en gang imellem? Retoriker Frida Broberg pointerede i sit oplæg, at vi i stedet for at fordømme

vreden hellere skal se igennem vreden og møde vreden med nysgerrighed. Kan vi mon møde Trump med undren, når han og hans er vrede?

Er ovenstående symptomet på og produktet af et politisk paradigme, hvor det at sidde med magten og retten til den rigtige fortælling også synes at afhænge af maskulinitet? På kurset diskuteredes hvordan de maskuline koder og magtens sprog bliver et spørgsmål om klassekamp og en politisk elite, der reproducerer et maskulint narrativ. Borgerne efterlades med et maskulint politisk system, der insisterer på, at de kan vælge mellem fakta og alternative fakta som to sidestillede sandheder. Faderens ord er lov.

Også årsmødets forfattere gav deres bidrag. Glenn Bech, Elias Sadaq og Caspar Eric påpegede vigtigheden af ordenes betydning på det rigtige tidspunkt. Alle forfatterne havde den oplevelse, at det var deres dansklærere på gymnasiet, der havde antændt en poetisk ild. Kunne det være, at når politikerne begynder at skrive fiktioner, så begynder forfatterne at formidle virkeligheden, som Caspar Eric så smukt spurgte? Vil kunstens rolle fortsat skulle have til opgave at vække ubehag i magthaverne?

Er vi villige til at acceptere, at maskuliniteten gerne må indeholde poesi, eftertænksomhed og en følsomhed, uden at udskamme vores elever? Det synes vi at have oplevet i Horsens på årsmødet. Manden sættes fri. Derfor er det tidligere Horsens Statsfængsel heller ikke længere et fængsel for de brølende, vrede, utilpassede mænd, men et kulturcentrum.

Årsmødekurset og dette nummer af *Dansknoter* præsenterer en række betragtninger og overvejelser for at italesætte, at sproget om manderoller og -positioner kan være en beholder, et sted, hvor vi kan tale om den moderne mands skam, skyld, identitet og muligheder. Efter at have arbejdet med emnet tør vi godt konstatere, at maskuliniteten ikke er i fare, men den er i forandring.

Vi vil gerne opfordre læseren til at tage Caspar Erics ord til sig, om at sprog kan skjule mere, end det kan vise, så det interessante er ikke, hvad vi allerede har ord for, men det interessante er i tavsheden og det usagte.